

RAPPORT GRØNT RAMMEVERK

2022

Innholdsfortegnelse

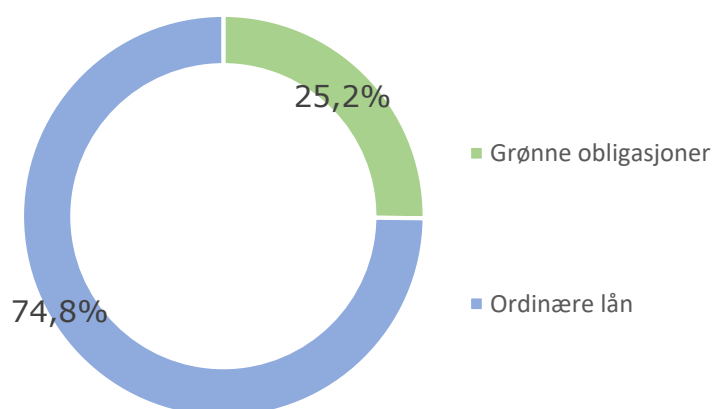
1. Innledning	2
1.1. Andel grønne lån per 31.12.2022	2
2. Bypakke Bergen.....	4
2.1. Utestående beløp Bypakke Bergen.....	4
3. Rapportering	6
3.1. Allokering av midler	6
3.1.1. Beløp investert i hver av investeringskategoriene.....	6
3.2. Effekt og gevinst av tiltak.....	7
3.2.1. Bybane – Antall km.	7
3.2.2. Sykkelvei – Antall km.....	7
3.2.3. Estimert Co2 utslipp som er redusert og/eller unngått på prosjektnivå	8
3.2.4. Passasjerstatistikk kollektivtrafikk for Bergensområdet.....	8
3.2.5. Estimert endring i antall syklende sammenlignet med året før	8
4. Referanseliste	9
Forkortelser:.....	9

1. Innledning

Ferde er et regionalt bompengeselskap med en visjon om effektiv finansiering av fremtidens samferdsel. Ferde skal gjennom arbeid i egen region være en drivkraft for bærekraftig, effektiv og sikker finansiering av bompengeprosjekter i Norge. Flere av våre prosjekter inneholder store investeringer for utbygging av kollektivtrafikk, gang- og sykkelvei. Denne type investeringer gir et positivt miljøbidrag og kvalifiserer for finansiering ved grønne lån.

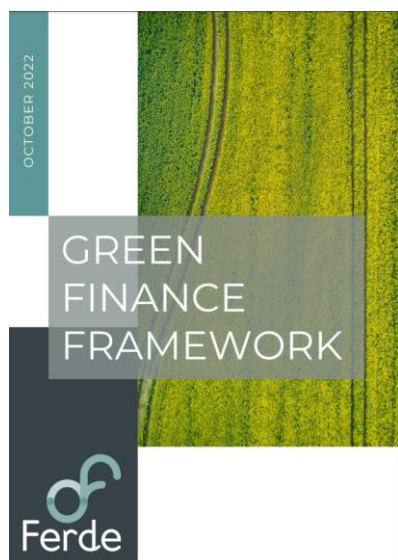
Ferde har i løpet av 2022 oppdatert og fornyet sitt grønne rammeverk for finansiering. Rammeverket gir Ferde mulighet til å utstede grønne lån for å finansiere bybane, gang- og sykkelvei samt infrastruktur knyttet til kollektiv transport og lavkarbon transport. Rammeverket er utarbeidet i samarbeid med DNB, samt gjennomgått og vurdert av Cicero. Cicero gir rammeverket en samlet Dark Green gradering og vurderer selskapsstyringen (governance) i Ferde som god. Cicero har videre utført en full vurdering av rammeverket i forhold til retningslinjene for EU taksonomien. Ferde etablerte sitt første grønne rammeverk høsten 2019 og har siden da vært en betydelig aktør i det norske markedet for utstedelse av grønne lån. Ferde har utestående 5,6 milliarder kroner per 31.12.2022 i grønne obligasjoner. Grønne lån utgjør 25,2 prosent av Ferde sin totale gjeldsportefølje på 22,4 milliarder kroner.

1.1. Andel grønne lån per 31.12.2022

Grønne lån reduserer ikke utslipp eller klimaavtrykket direkte, men bidrar til at kapitalen fases inn mot bærekraftige økonomiske aktiviteter, økt investorfokus på bærekraftige investeringer og således kapitalflyt mot prosjekter som bidrar positivt til et lavere klimaavtrykk.

Ferde ønsker å øke andelen grønn finansiering i porteføljen fremover, og har som mål å være en drivkraft for det grønne skiftet gjennom finansforvaltningen. Dette innebærer å identifisere og kvalifisere nye prosjekter eller deler av prosjekter for grønn finansiering. Tett dialog med oppdragsgivere og lokale styringsgrupper blir viktig for sammen å identifisere og kvalifisere aktiviteter som faller innenfor vårt grønne rammeverk.

[°]CICERO
Dark Green

Grønt rammeverk og Second Opinion fra CICERO ligger tilgjengelig på Ferde sine hjemmesider.

2. Bypakke Bergen

Bypakke Bergen delfinansierer samferdselsprosjekter i Bergen, hovedsakelig utbygging av bybane, men også investering i gang- og sykkelvei, kollektivløsninger, tryggere og bedre veier og miljøgater for å kutte bilkø og klimagassutslipp. Bypakke Bergen er en del av Miljøløftet. Miljøløftet er et samarbeid mellom stat, fylke og fem kommuner om nullvekstmål i Bergensområdet. En kan lese mer om Miljøløftet på deres hjemmeside¹.

Bypakke Bergen har en innkrevingsperiode på 20 år frem til utgangen av 2037. Garantirammen for låneopptak er på 6,1 milliarder kroner. Bypakke Bergen er i dag det eneste av Ferde sine prosjekter som er finansiert med grønne lån.

De første grønne obligasjonslånene ble utstedt i november 2019. Ved utgangen av 2021 hadde Bypakke Bergen 5,5 milliarder kroner i grønne obligasjoner som tilfredsstiller Ferde sitt rammeverk. I 2022 er det utstedt grønne obligasjoner for ytterligere 150 millioner kroner. Ved utgangen av 2022 hadde Bypakke Bergen 5,6 milliarder kroner i utestående gjeld, fordelt på totalt syv grønne obligasjoner. Lån er benyttet til refinansiering og nye investeringer i grønne formål, se allokeringsoversikt i avsnitt 3.1.

2.1. Utestående beløp Bypakke Bergen

Ticker	Beskrivelse	Utestående beløp	Forfall
FERDE12 PRO ESG	Ferde AS 19/23 FRN	950 000 000	13.02.2023
FERDE13 PRO ESG	Ferde AS 19/25 FRN	1 100 000 000	13.05.2025
FERDE17 PRO ESG	Ferde AS 20/23 FRN	1 100 000 000	23.11.2023
FERDE18 PRO ESG	Ferde AS 20/24 FRN	1 100 000 000	23.09.2024
FERDE28 PRO ESG	Ferde AS 22/25 FRN	500 000 000	14.11.2025
FERDE24 PRO ESG	Ferde AS 22/27 FRN	600 000 000	26.01.2027
FERDE27 PRO ESG	Ferde AS 22/29 FIXED	300 000 000	14.11.2029
Totalt		5 650 000 000	

Bybanen Bergen

Fyllingsdalstunnellen

3. Rapportering

Lånene fra 2022 har finansiert følgende investeringer i Bergensprogrammet som omhandler tog og/eller bybane, veier tilrettelagt for lavutslippskjøretøy og/eller kollektivfelt, gangvei, sykkelvei og sykkel tunnel. Miljøløftet i Bergen har bidratt med rapporteringstall under allokering av midler samt effekt og gevinst av tiltak.

3.1. Allokering av midler

3.1.1. Beløp investert i hver av investeringskategoriene

Kategori	Investert før 2019	Investert 2019	Investert 2020	Investert 2021	Investert 2022
Bybanen BT 1-3	2 179 936 525*				
Bybanen BT 3		20 000 000			
Bybanen BT 4		659 000 000	700 000 000	923 000 000	824 452 000
Gangvei, sykkel tunnel og sykkelvei		10 660 000	30 000 000	3 582 000	39 845 000
Bybanen BT 5 - Planlegging bybanen Bergen sentrum til Åsane		41 000 000	48 800 000	51 000 000	116 564 619
Bygging av nye bomsnitt					2 159 856
Totalt	2 179 936 525	730 660 000	778 800 000	977 582 000	983 021 475
Totalsum	5 650 000 000				

*Det er totalt investert 7,2 milliarder på Bybanen BT 1-3 før 2019 hvor ca. 2,2 milliarder av midlene er lånefinansiert av Ferde.

Bybanen i Bergen har foreløpig fem byggetrinn der byggetrinn 1-4 er ferdigstilt fra Bergen sentrum til Bergen lufthavn Flesland og Bergen sentrum til Fyllingsdalen:

- Byggetrinn 1 (ferdig 2010): Bybane fra Bergen sentrum til Nesttun.
- Byggetrinn 2 (ferdig 2013): Bybane mellom Nesttun og Rådal (Lagunen).
- Byggetrinn 3 (ferdig 2016): Bybane mellom Rådal (Lagunen) og Flesland samt ferdigstilt sykkelvei fra Lagunen til Flesland.
- Byggetrinn 4 (ferdig 2022): Bybane fra Bergen sentrum til Fyllingsdalen. Ferdigstilt november 2022. Utbygging av sykkelvei fra Bystasjonen i Bergen til Oasen i Fyllingsdalen.
- Byggetrinn 5: Planlegging av Bybanen fra Bergen sentrum til Åsane. I 2021 er det blitt arbeidet med reguleringsplan for Bybanen BT 5 til Åsane samt planforslag med teknisk forprosjekt for hele strekningen, og en tunnelutredning for sentrum. Sykkelvei planlegges fra Kaigaten i Bergen sentrum til Vågsbotn i Åsane. I 2022 er det blitt arbeidet videre med

reguleringsplan for Bybanen byggetrinn 5 (BT 5) til Åsane. Høsten 2022 ble planforslaget vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn, med høringsfrist 21.12.2022.

3.2. Effekt og gevinst av tiltak

3.2.1. Bybane – Antall km.

Kategori	Antall km ferdigstilt	Antall km under bygging	Antall km planlagt startet opp
Bybane BT 1 (dobbeltspor)	9,8		
Bybane BT 2 (dobbeltspor)	3,6		
Bybane BT 3 (dobbeltspor + depot)	3,6		
Bybane BT 4 (dobbeltspor)	9,5		
Bybane BT 5 (dobbeltspor)			12,8
Totalt	26,5	0,0	12,8

3.2.2. Sykkelvei – Antall km.

Kategori	Antall km ferdigstilt	Antall km under bygging	Antall km planlagt startet opp
Sykkelvei BT 3	4,2		
Sykkelvei BT 4	4,5*	3,5	
Sykkelvei BT 5		2,0**	12,7
Totalt	8,7	5,5	12,7

* I 2022 ble deler av sykkel-traseen ferdigstilt og tatt i bruk – totalt 4,55 km fordelt på:

- 0,75 km sykkelveg på fylkesveg (Sykkelbru Store Lunegårdsvann – Fløenbakken: 0,35 km + Mindemyren nord - Kronstad holdeplass 0,4 km).
- 3,8 km sykkelveg på riksveg (E39 Sykkeltamveg Kristianborg - Bergen sentrum).

**Sykkelvei med fortau bygges ut på Hjeltestadvegen mellom Blomsterdalen og Ådland bru.

Unøyaktig/uoffisielt tall beregnet i Google maps basert på opprustet strekning. Tilhører Hjeltestadvegen-prosjektet hvor det også er bygget ny vei på samme strekning.

3.2.3. Estimert Co2 utslipp som er redusert og/eller unngått

Utslippskilde	Utslipp (tonn CO ₂ -ekvivalenter) 2020*	Utslipp (tonn CO ₂ -ekvivalenter) 2021	Endring fra 2020 (%)
Buss	17 151	15 257	-11,0%
Personbiler	156 569	145 662	-7,0%
Tunge kjøretøy	80 729	83 793	+3,8%
Varebiler	40 477	44 428	+9,8%

Det er her brukt et alternativ til rapporteringstall da det er mange forhold som påvirker bilbruk, og vi har ingen eksakte estimater på Co2 utslipp. Tall er hentet fra Miljødirektoratet sitt utslippsregnskap som viser utslipp av klimagasser i veitrafikk i Bergen kommune (Miljødirektoratet,2021). Tall for 2022 kommer høsten 2023.

* Beregningsmetodene og datagrunnlaget for publisering av 2020-tall er forbedret, og ble oppdatert etter publisering av rapport for 2021. De nye beregningsmetodene vil ha innvirkning på alle årene tilbake til 2009, slik at det skal være mulig å sammenligne utslippene fra hvert år (Miljødirektoratet, 2022). 2020-tallene er derfor oppdaterte fra forrige rapport.

3.2.4. Passasjerstatistikk kollektivtrafikk for Bergensområdet

Kategori	Antall påstigninger per år 2019	Antall påstigninger per år 2020	Antall påstigninger per år 2021	Antall påstigninger per år 2022
Bybane	18 655 000	12 425 000 ²	13 901 000	19 122 433
Buss og båt	51 149 000	32 895 000 ³	39 996 507	52 109 689
Totalt	69 804 000	45 320 000	53 897 507	71 232 122

²Nedgang på 33 prosent fra 2019-2020 skyldes i hovedsak Covid-19 pandemien

³Nedgang på 33 prosent fra 2019-2020 skyldes i hovedsak Covid-19 pandemien

3.2.5. Estimert endring i antall syklende sammenlignet med året før

Byområde	År	Endring i antall syklende sammenlignet med året før (%)
Bergen	2019	+10,0%
Bergen	2020	+4,1%
Bergen	2021	-14,7%
Bergen	2022	+0,7%

Beregning er basert på et sett tellepunkter i Bergen (Statens vegvesen, 2023).

4. Referanseliste

Bergen kommune (2023). Reguleringsplaner for Bybanen. Hentet fra:
<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/reguleringsplaner-for-bybanen/bybanens-fem-byggetrinn>

Ferde AS (2023). Rapporter. Hentet fra: <https://ferde.no/om-ferde/rapporter>

¹Miljøloftet. (2023). Miljøloftet. Hentet fra: <https://miljoloftet.no/>

Miljødirektoratet. (2023). Utslipp av klimagasser i kommuner. Hentet fra:
<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=662§or=4>

Statens Vegvesen. (2023). Sykkelindeks. Hentet fra:
https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/trafikk/trafikdata/sykkelindekser_2022-12.pdf

Forkortelser:

BT = byggetrinn

PRO ESG = Professional investors – Environmental Social and Governance